

**КОНСПЕКТ
ЗА КАНДИДАТ-ДОКТОРАНТСКИ КОНКУРС
ПО ТРУДОВА ПСИХОЛОГИЯ**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.2. ПСИХОЛОГИЯ

**ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ТРУДОВА, ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ“**

1. Възникване и произход на трудовата психология. Етапи и перспективи в развитието на трудовата психология. Направления в трудовата психология. Промени в характера на труда.
2. Трудова етика. Психологически изследвания на трудовата етика. Типове трудова етика и изменение на отношението към труда. Поколенчески различия в трудовата етика.
3. Ценности и трудово поведение. Теории за ценностите на личността. Типологии на ценностите. Динамика и промяна на ценностите спрямо труда.
4. Мотивация за труд. Подходи за изследване на мотивацията. Типологии на теориите за трудова мотивация. Теории за потребностите на личността в труда.
5. Процес на трудова мотивация. Теории за очакванията. Социално сравнение и справедливост. Мотивация и поставяне на цели. Интегриран модел за мотивация за труд.
6. Нагласи към труда. Подходи за изследване на нагласите към труда. Личностни и ситуативни детерминанти на нагласите към труда.
7. Удовлетвореност от работата. Детерминанти и последствия от удовлетвореността от работата. Модели за взаимодействието между работа и личен живот.
8. Субективна значимост на труда и включеност в работата. Ангажираност в работата. Детерминанти на ангажираността в работата.
9. Работохолизъм и поведение в труда. Организационна и клинична перспектива в изследването на работохолизма. Различия в проявите на работохолизъм.
10. Привързаност към организацията. Фактори и предпоставки за формиране на лоялност.
11. Организационно гражданско поведение и трудово изпълнение. Детерминанти и прояви на просоциалното и гражданското поведение в организацията.
12. Непроодуктивно и контрапродуктивно поведение в труда. Типове контрапродуктивно поведение. Организационни и личностни детерминанти на контрапродуктивното поведение.
13. Стрес на работното място. Интеракционни и транзакционни модели за стреса. Теории за професионалния стрес. Личностни различия и поведенчески прояви на бърнаут в работата.
14. Управление на стреса на работното място. Организационни подходи за превенция на стреса и поддържане на здравето на служителите. Личностни детерминанти на стреса в работата. Индивидуални стратегии за справяне със стреса в работата.
15. Избор на професия и кариерно развитие. Теории за етапите в кариерното развитие. Професионални интереси и кариерни ориентации. Типове кариера и съвременни пътища и модели за кариерно развитие.

ЛИТЕРАТУРА

- Илиева, С. (1998). Привързаност към организацията. Психологически анализ. София.
- Илиева, С. (2006). Организационно гражданско поведение – същност, измерване и детерминанти. Психологични изследвания, 1, 5-21.
- Илиева, С. (2009). Ценности и трудова мотивация, София, Университетско издателство СУ „Св. Кл. Охридски“.
- Фърнъм, Е. (2012). Индивидуалните различия на работното място, София, „Изток-Запад“.
- Нелсън, Д. Камбъл Куик, Дж. (2017). Организационно поведение. Науката, реалният свят и ние. София, Изток-Запад.
- Ригио, Р. (2006). Въведение в индустриалната/организационната психология. Дилок, София.
- Стоянов, В. (2020). Управление на стреса в организацията. Психологически и управленски ракурси. ИК „Стено“.
- Таир, Е. (2020). Личност и трудово поведение. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
- APA Handbook of industrial and organizational psychology. APA, 2010.
- Anderson, D. (2020) (5th ed.). Organization development: The process of leading organizational change, Sage Publications, Inc.
- Arnold, J. Randall, R. et al. (2010). Work psychology (5th ed.). Pearson.
- Cooper, C. (2019). Current issues in work and organizational psychology. Routledge.
- Chmiel, N. (ed.) (2008). An introduction to work and organizational psychology: A European perspectives. Blackwell Publishing.
- Doverspike, D., Flores, C. (2019). Becoming an Industrial-Organizational Psychologist. Routledge.
- Landy, F., Conte, J. (2016). Work in 21st century. An introduction to industrial and organizational psychology. Wiley.
- Levy, P. (2017). Industrial/Organizational Psychology. Understanding the workplace. (5th ed.) Worth Publishers.
- Rothman, I., Cooper, C. (2015). Work and organizational psychology. Routledge.
- Schein, E. (2010). Organizational culture and leadership. (4th ed). John Wiley and Sons.
- Spector, P. (2003). Industrial and organizational psychology. Research and practice. John Wiley and Sons.

Съставил конспекта:

Проф. д.пс.н. Снежана Илиева